

ÇIRAKLARIN EĞİTİMİ

A. ÇIRAKLIK EĞİTİMİNE KATILABİLME

İlköğretim okulunu bitirmiş ve çeşitli sebeplerle örgün eğitim kurumlarına devam etmeyip çıraklık sistemiyle bir meslek kazanmak isteyen gençler çıraklık eğitimini tercih edebilirler.

B. ÇIRAKLIK EĞİTİMİNE KAYIT KABUL ŞARTLARI

Çıraklık eğitimine kayıt işlemi için çıraklardan aşağıdaki belgeler istenir:

1. Nüfus cüzdanının aslı ve fotokopisi
2. Öğrenim belgesinin aslı
3. Çırağın sağlık ve fiziki durumlarının mesleğin özelliğine uygun olduğuna ilişkin resmi sağlık kurumlarından alınmış doktor raporu.
4. Çırağın yanında çalışacağı ustanın "**usta öğreticilik**" belgesinin fotokopisi (*Usta öğretici belgesi bulunmaması halinde ustalık belgesi fotokopisi, ustalık belgesi yoksa ustalık belgesini doğrudan almaya hak kazandığına dair belgesinin fotokopisi kabul edilir.*),
5. İkametgâh belgesi (*Mahalle muhtarından onaylı*),
6. Vesikalık fotoğraf
7. Çıraklık sözleşmesi (bir asıl 3 fotokopi).

C. ADAY ÇIRAK VE ÇIRAKLARIN EĞİTİMİ

Aday çırak ve çırakların teorik ve pratik eğitimleri, birbirini tamamlayacak şekilde plânlanır ve yürütülür. Çıraklık eğitiminin amacına uygun olarak her meslek dalının özel amaçları ve bu amaçları gerçekleştirecek derslerin çeşitleri, süreleri, konuları ve uygulamada göz önünde bulundurulacak esaslar, Bakanlıkça hazırlanan çerçeve öğretim programlarında belirtilir.

Aday çırak ve çıraklar, mesleğin özelliğine göre haftada 8 saatten az olmamak üzere teorik eğitim görürler.

Teorik eğitim, pazar günleri dışında haftada bir gün ve çalışma saatleri içinde yapılır. Zorunlu durumlarda, iş yerinin olanak ve koşulları ile öğretmen ve usta öğretici durumu dikkate alınarak teorik eğitim yoğunlaştırılarak da uygulanabilir.

Aday çırak ve çıraklar, mesleğin özelliği dikkate alınarak hazırlanan eğitim programlarına göre yılda 11 ay süre ile pratik eğitim yaparlar. 1475 sayılı İş Kanununun 69 uncu maddesi göz önünde bulundurularak iş yerindeki çalışma saatlerine uygun olarak usta öğretici gözetiminde çalışırlar.

Çıraklık eğitimi, uygulama kapsamındaki meslek dallarında 19 yaşından gün almış olanlardan daha önce çıraklık eğitiminden geçmemiş olanların yaşlarına ve eğitim seviyelerine uygun olarak düzenlenecek meslekî eğitim ile lise ve daha üst düzeyde genel eğitimden sonra çıraklık eğitimine başlayanlar için düzenlenecek eğitim süresinin ne kadar kısaltılacağı, muaf tutulacağı dersler ve benzeri hususlarla ilgili esas ve usuller, Başkanlığın görüşü alınarak ilgili birimce belirlenir.

Ayrıca, meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarında uygulanan örgün eğitim programlarının her hangi bir kademesinden ayrılanlar ile yaygın meslekî ve teknik eğitim programlarını tamamlayarak belge veya sertifika alanlardan, kendi alanlarında çıraklık eğitimine başlayanlar için çıraklık eğitim süresi, daha önce aldığı meslekî eğitim programının içeriği ile devam edeceği çıraklık eğitimi programının içeriği

değerlendirilerek Bakanlıkça belirlenir (Meslekî ve Teknik Eğitim Yönetmeliğinin 27. Maddesi).

Çıraklık döneminde uygulanan haftalık ders dağıtımı mesleklere göre farklılık göstermektedir. Çıraklık eğitiminde Genel bilgi Dersleri bütün meslek dallarında ortak uygulanmaktadır.

E. ADAY ÇIRAK VE ÇIRAK ÖĞRENCİLERİN SİGORTA İŞLEMLERİ

Aday çirak, çirak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere, sözleşmenin yapılması ile 506 sayılı, Sosyal Sigortalar Kanunu'nun iş kazaları meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümlerinin uygulanacağı, sigorta primlerinin 1475 sayılı İş Kanununun 33. maddesi gereğince, bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanacağı, 3308 sayılı Kanununun 25. maddesi ile hüküm altına alınmıştır. Aynı kanun maddesi gereğince, aday çirak, çirak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrenciler hakkında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 23, 24, 35 ve 42. maddeleri hükümleri uygulanmaz. Ayrıca bunlara aynı kanuna göre, iş göremezlik ödenekleri bağlanacak sürekli iş göremezlik gelirine esas olacak günlük kazançların tespitine sigorta primine esas tutulan ücret dikkate alınır.

Meslekî eğitim merkezi müdürlüklerince, aday çirak ve çirakların sigorta primleri yatırma işlemleri yürütülür.

F-ÇIRAKLIK SÖZLEŞMESİ

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÇIRAKLIK SÖZLEŞMESİ

FOTOĞRAF

ÇIRAK ÖĞRENCİNİN;

1-Kimlik Bilgileri

T.C. Kimlik No.		<i>Nüfusa Kayıtlı Olduğu</i>	
Adı		İl	
Soyadı		İlçe	
Doğum yeri		Mahalle- Köyü	
Doğum Tarihi			
Baba Adı		Cilt No	
Ana Adı		Aile Sıra No	
Cinsiyeti		Sıra No	

2- Çırağın

Merkez Numarası	
Sigorta Sicil No	
Öğrenim Durumu	
Meslek	Alan Dalı
Ev Telefon No	
İkametgah Adresi	

3- Çırağın Velisi veya Vasisinin

Adı	
Soyadı	
Mesleği	
Akrabalık Derecesi	
Ev Tel. No.	
İkametgah Adresi	

SÖZLEŞME YAPILAN İŞVEREN VEYA İŞVEREN VEKİLİNİN

Adı Soyadı		Adı	
Doğum Yeri ve Tarihi		İşyerini n	Adresi
Usta Öğreticilik Belge Tarih ve No		Telefon-Faks No	
Kayıtlı bulunduğu Meslek Kuruluşu		İşyerinde Yapılan İşler	
Dernek veya Oda Sicil No			

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1- Bu sözleşme 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu ile bu Kanuna göre hazırlanan yönetmelikler ve konuyla ilgili Millî Eğitim Bakanlığınca alınan kararlara uygun olarak çırak adayının kendisi ,velisi veya vasisi ile işyeri sahibi veya yasal temsilcileri arasında imzalanır. Sözleşmeye yazılı bilgilerin doğruluğundan sözleşmeyi tanzim eden ve imzaları bulunan kişiler sorumludurlar. Düzenlenen bu sözleşme merkez müdürlüğünün onayladığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 2- Dört adet düzenlenen çıraklık sözleşmesi merkez müdürlüğünce onaylandıktan sonra birer adedi ilgili taraflarda (veli / vasi-işveren/vekili, işverenin kayıtlı olduğu oda veya meslek kuruluşu-çırağın teorik eğitim göreceği merkez müdürlüğü) bulunur. Sözleşmelerin her öğretim yılı başında ilgili merkez müdürlüğüne onaylatılması gerekir. Sözleşme, fesih halinde 6 (Altı) işgünü içerisinde ilgili merkez müdürlüğüne teslim edilir.

Madde 3- Deneme dönemi 2 aydır. Bu süre sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte başlar. Deneme döneminin sona erdiği tarihten itibaren en geç 10 gün içinde, taraflardan birinin sözleşmeyi deneme dönemi içinde feshettiğini ilgili merkez müdürlüğüne bildirmemesi halinde sözleşme kesinleşir.

İZİN VE ÜCRET

Madde 4- Çırak öğrenciye teorik eğitim için ilgili merkez müdürlüğünün hazırlayacağı programa göre haftada bir gün, teorik eğitimin yoğunlaştırılmış yapılması durumunda eğitim süresi kadar ücretli izin verilir. Ayrıca İlgili merkez müdürlüğünde düzenlenen tören, sosyal ve sportif çalışmalarda görevlendirilen çırak öğrencilere görevli oldukları günler için ücretli izin verilir. Teorik eğitimin işyerinde yapılması halinde çıraklar teorik eğitimin yapıldığı gün ücretli izinli sayılır.

Madde 5- Çırağa her yıl teorik eğitim yapıldığı zamanlar dışında bir ay ücretli izin verilir. Ayrıca mazereti kabul edilen çırak öğrencilere merkez müdürlüğünün görüşü alınarak bir ay ücretsiz izin verilir. Doğal afetler, Olağanüstü durumlar, anne, baba veya kardeşinin ölümü nedeniyle eğitime devam edemeyenler bu sürelerde özürlü izinli sayılırlar.

Madde 6- Bu sözleşmenin 13 üncü ve 14 üncü maddeleri hükümlerine göre sözleşmenin feshi halinde 15 inci maddede belirtilen esaslar çerçevesinde çırak öğrenciye haftada bir gün ücretli izin verilir. Çırak isterse bu iznini toplu olarak kullanabilir.

Madde 7- Çırak öğrenciye sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yaşına uygun asgari ücretin % 30'undan az olmamak üzere ücret ödenir. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesine göre ödenecek ücretler her türlü vergiden muaftır.

TARAFLARIN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Madde 8- İşyeri sahibi veya vekilinin çırığa karşı görev ve sorumlulukları

a- Çırağın millî, ahlâkî, insanî ve manevî değerlerinin geliştirilmesine yardımcı olmak

b- Çırağı mesleği ile ilgili işlerde çalıştırmak, mesleği ile ilgili pratik eğitim programın eksiksiz uygulayarak kalfalık sınavlarına hazırlamak ve eğitim sonunda açılacak ilk kalfalık sınavına girmesi ve pratik sınav için gerekli ortamı ve malzemeyi sağlamak.

c- Çırağın pratik eğitiminden sorumlu usta öğretici görevlendirmek.

d- Çırağın aylık devam-devamsızlık durumunu, takip eden ayın 10' una kadar ilgili Mesleki Eğitim Merkezî Müdürlüğüne bildirmek.

Madde 9- Çırağın işyeri sahibi veya temsilcisine karşı olan görev ve sorumlulukları.

a- Mesleğini pratik eğitim programına göre olanca dikkat ve çaba ile öğrenmeye ve kalfa olmaya çalışmak.

b- İşyerindeki pratik ve eğitim merkezindeki teorik eğitime düzenli olarak devam etmek ve deneme sınavları ile teorik eğitimin sonundaki ilk kalfalık sınavına girmek.

c- İşyerine ait makine, araç ve gereci korumak, işyerine ait ticari, mesleki sır ve özellikleri başkalarına aktarmamak.

d- Merkez ve işyerinde disiplin hükümlerine uymak. Siyasi ve sendikal etkinliklere katılmamak.

SÖZLEŞMENİN FESHİ

Deneme Döneminde Fesih

Madde 10-Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihinden itibaren deneme dönemi içinde taraflar bu sözleşmeyi bildirmsiz olarak feshedebilirler. Ancak, feshin 10 gün içinde merkez müdürlüğüne yazılı olarak bildirmesi zorunludur.

Karşılıklı Anlaşarak Fesih

Madde 11- Taraflar karşılıklı anlaşmak suretiyle bu sözleşmeyi feshedebilirler. Ancak, müşterek kararın fesih tarihinden itibaren 3 (Üç) iş günü içinde ilgili merkez müdürlüğüne yazılı olarak bildirmesi zorunludur.

Süre Bitiminde Fesih

Madde 12-Bu sözleşme çırağın teorik ve pratik eğitim süresinin tamamlanmasından sonra gireceği ilk kalfalık sınavı sonunda meslekî pratik uygulama sınavında başarılı olması halinde fesih olur. Ancak, ilk sınav hakkında başarılı olmayanların sözleşmeleri bir sonraki sınav dönemi sonuna kadar uzatılmış sayılır. Bu sınav döneminde başarılı olup olmadıklarına bakılmaksızın sözleşme fesih edilir.

Tek Taraflı Önceden Bildirmek Suretiyle Fesih

Madde 13- Çırağın velisi, vasisi veya reşit ise kendisi aşağıda belirtilen durumlarda bu sözleşmeyi önceden bildirmek şartıyla bozabilir.

a- Çırağın zorunlu sebepler nedeniyle ikametgahının veya işyerinin gidiş gelişini engelleyecek veya zorlaştıracak şekilde uzak bir yere taşınması, ulaşımın çirak öğrenciye ağır bir yük getirmesi.

b- Çırağın uzun süre mesleği ile ilgili olmayan işlerde çalıştırılması veya işyerindeki makine araç ve gerecin mesleğini öğrenmesini engelleyecek şekilde azalması.

Madde 14- İşveren veya vekili aşağıdaki belirtilen durumlarda bu sözleşmeyi önceden bildirmek şartıyla bozabilir.

a- Çırağın bir öğretim döneminde yönetmelikte belirtilen sürenin yarısı kadar teorik eğitime mazeretsiz olarak devamsızlık yapması.

b- Çirak öğrencinin bir yılda aralıklı olarak 5 (beş) aralıksız olarak 3 (üç) gün mazeretsiz olarak işine gitmemesi.

c- Çırağın kendi hatası sebebiyle işyerine verdiği zararın 3 aylık ücretinin tutarından fazla olması.

Madde 15- 13. ve 14. madde hükmüne göre kullanılacak fesih hakkının olayın meydana gelmesinden itibaren en geç 1 ay içinde kullanılması gerekir. Bu madde hükümleri gereği yapılacak feshin karşı taraf ile Merkez Müdürlüğüne 3 gün içerisinde bildirilmesi zorunludur.

Buna göre, merkez müdürlüğüne bildirim yapılmasından itibaren; işyerinde 6 aydan az çalışmış çıraklar için 2 hafta, 6 aydan 1,5 yıla kadar çalışanlar için 4 hafta, 1,5 yıldan 3 yıla kadar çalışmış olanlar için 6 hafta, 3 yıldan fazla çalışmış olanlar için 8 hafta sonra sözleşme fesih edilmiş olur.

Bildirim şartlarına uymayan taraf yukarıda yazılı sürelerle ilişkin ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır.

Bildirimsiz Fesih

Madde 16- Çırağın velisi/vasisi veya reşit ise kendisi aşağıda belirtilen durumlarda bu sözleşmeyi bildirimsiz fesih edebilirler.

a- Çırağın hastalık ve diğer sebeplerle sanatını öğrenmesini engelleyici bir halin meydana gelmesi.

b- Çırağın, yaptığı işin onun sağlığı veya ahlaki gelişimi açısından sakıncalı olduğunun sonradan anlaşılması.

c- Çırağın usta öğreticisinin işten ayrılması veya iki aydan fazla süren hastalığı nedeniyle işyerinden uzak kalması veya yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giymesi nedeniyle pratik eğitim sorumluluğunun başka bir usta öğreticiye verilmemesi.

d- İşveren veya vekilinin çırağa karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmemesi veya ona kötü davranması.

e- İşyeri sahibi gerçek kişi ise ölümü, tüzel kişi ise dağılması, iflası veya herhangi bir sebeple işyerinin iki aydan fazla süre ile faaliyetini tatil etmesi.

Madde 17- İşveren veya vekili aşağıda belirtilen durumlarda bu sözleşmeyi bildirimsiz fesih edebilir.

a- Çırağın, işyeri sahibi, temsilcisi, usta öğreticisi veya bunların aile üyelerinden birinin şeref ve haysiyetine dokunacak sözler sarf etmesi veya davranışlarda bulunması.

b- Çırağın bir yılda aralıklı 10 veya aralıksız 5 gün mazeretsiz olarak iş yerine gelmemesi.

c- Çırağın aralıksız iki ay veya daha fazla devamsızlığına sebep olan yahut işyerinde çalışanların sağlığı bakımından tehlike arz eden bir hastalığa yakalanması.

d- Çırağın işverene karşı sorumluluğunu yerine getirmemesi.

e- Çırağın işveren veya vekillerinin veya ustaların koyduğu iş düzenini bozucu hareketlerde ısrar etmesi

Madde 18- 16. ve 17. madde hükümlerine göre alınacak fesih kararı sebepleri ile birlikte karşı tarafa ve merkez müdürlüğüne üç gün içinde bildirilir.

Merkez Müdürlüğünce Fesih

Madde 19- Aşağıda belirtilen durumlarda merkez müdürü bu sözleşmeyi fesheder durumu taraflara yazılı olarak bildirilir.

a- Çırağın teorik eğitime olan devamsızlığının bir dönemde yönetmelikle belirlenen üst sınırı geçmesi

b- Çırağın bir yılda işyerine aralıklı 15 aralıksız 5 iş günü mazeretsiz olarak devam etmediğinin anlaşılması

c- Çırağın sözleşmede belirtilen işyerinden farklı bir işyerinde çalıştığının tespit edilmesi

d- Çırağın çalıştığı işyerinde usta öğreticisinin bulunmaması veya işyerinde mesleğin öğrenilmesi için gerekli makine, araç ve gereçlerin yetersiz olması.

e- Çırağın işlediği disiplin suçu sebebiyle aldığı ceza sonucu, ilgili merkez müdürlüğüne devam ettirilmesine imkan kalmaması.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 20- Bu sözleşme 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmelik hükümlerini de kapsar.

Madde 21- Çalışma şartları ile çırağa sağlanacak özel hükümler ve sosyal ödemeler aşağıda belirtilmiştir.

Çalışma Saatleri

İşe Başlama Saati	:
Yemek-Dinlenme Saati	:
İş Bitiş Saati	:
Ara Dinlenme Saatleri	:

Not : 4857 sayılı İş Kanununun ilgili maddelerinde belirtilen hususlar dikkate alınacaktır.

Diğer İmkanlar

Yemek :

.....

Giyecek :

.....

YÜRÜRLÜK

MADDE 22 - Taraflarca imzalanan bu sözleşme / / tarihinde yürürlüğe girer. Taraflar yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu sözleşmenin hükümlerine uymak zorundadırlar.

Bu sözleşme / / tarihinde, çırak adayı....., velisi/vasisi.....ve işyeri sahibi/ vekili arasında yapılmıştır.

Çırak Adayı
Veli/Vasisi
Adı Soyadı
İmza

İşyeri Sahibi/ Vekili
Adı Soyadı
İmza

Bu sözleşmede adı geçen çırak adayı oda/birliğindenumarasıyla kaydı yapılmıştır.

.... / /

Oda/Birlik Başkanı
İmza ve Kaşe

Bu sözleşmede adı geçen çırak öğrenci.....Merkezine numarayla kaydedilmiştir. Yürürlük tarihinden itibaren çırak öğrenci 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun sağladığı haklardan faydalanır.

.... / /
Merkez Müdürü
İmza ve Mühür

Sözleşmenin / / tarihinde Yürürlükte olduğu tasdik olunur .